

Vastaus Pirjo Ala-Kapee-Hakulisen ja Tarja Eklundin sekä 51 muun valtuutetun aloitteeseen muistisairauden elämänlaadun parantaminen ja Omakylä projektin perustaminen Vantaalle

VD/2069/00.02.00.03/2020

RV/TA/HP/RÅ/MLL/RN/TH/KK

Pirjo Ala-Kapee-Hakulisen ja Tarja Eklundin sekä 51 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Väestö ikääntyy ja muistisairaiden määrä lisääntyy huolestuttavasti. Muistisairaiden asumisviihtyvyyttä on syytä parantaa tavoitteena hyvä ja arvokas elämä. Monissa maissa on otettu mallia Hollannista muistisairaiden kylästä, jossa asukkaat voivat liikkua vapaasti ja harrastaa monipuolisesti. Piha-alueet on hyvin suunniteltuja asukkaiden tarpeiden mukaan. Kylä on valvottu ja turvallinen. Alueella on monipuoliset palvelut, oma kauppa, ravintola, kirkko, työpajoja, kerhoja ja tietysti myös hyvät terveyspalvelut. Elämän täyttää tavallinen arki ja harrastukset.

Useat kaupungit Suomessa ovat suunnittelemassa Hollannin esimerkin kaltaisia muistisairaiden kyliä, joissa asukkaiden elämän laatu paranee. Myös Vantaan on syytä olla tässä työssä mukana. Kaupunkisuunnittelun ja maankäytön tehtävä olisi etsiä sopiva alue ja tontti projektille, johon voitaisiin saada kilpailutuksen ja kumppanuushankkeiden kautta toteuttaja ja rakentaja. Sosiaali- ja terveystoimen sekä vanhusneuvoston tulee olla tässä yhteistyössä alusta asti mukana. Hyvä yhteistyö myös muiden kaupunkien hankkeiden kanssa on tärkeää. Vantaalla hanke voisi olla rivitalotyyppinen, luonnonläheinen kyläyhteisö muun asutuksen yhteydessä.

Me allekirjoittaneet edellytämme:

Vantaan Kaupungin kaupunkisuunnittelu ja maankäyttö etsivät sopivan tontin jonne muistisairaiden Omakylä projektia voidaan alkaa toteuttaa kilpailutuksen kautta yhdessä kumppaneiden kanssa.”

Kaupunginvaltuusto 24.2.2020 § 17

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala, kaupunkikulttuurin toimiala ja kaupunkiympäristön toimiala toteavat vastauksena seuraava:

Ympäristöministeriön tekemän tutkimuksen mukaan Suomen väestö ikääntyy nopealla tahdilla. Vuoteen 2040 mennessä yli 75- vuotta täyttäneiden määrän on arvioitu nousevan noin 400 000 henkilöllä. Tämän ennusteen mukaan ikääntyneiden kokonaismäärä nousee 910 000 henkilöön, jolloin osuus väestöstä kasvaa 16 prosenttiin. (Olli Oosi, Jeremias Kortelainen, Tuomas Luukkonen & Katri Haila, Ikääntyneiden välimuotoisen asumisen tilanne ja tulevaisuuden tarpeet. Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:8.) Vantaalla vuoteen 2040 mennessä yli 75-vuotta täyttäneiden määrä on 29 300 henkilöä, joka on 10 % väestöstä (tällä hetkellä 6 %).

Tukeakseen kuntia ennakoimaan ikääntyvän väestön asumisen muutoksia ja varautumaan erilaisten asumisvaihtoehtojen ja asuinalueiden kehittämiseen, Ympäristöministeriö on käynnistänyt kolmivuotisen Ikääntyneiden asumisen toimenpideohjelman vuosille 2020-2022. (Ympäristöministeriö 2020).

Vanhus- ja vammaispalveluille on tullut kaupungin valtuustolta vaade tehdä selvitys vanhuspalvelujen kokonaisuudesta, jonka osana tulee laatia toimenpideohjelma ikääntyneiden erilaisten asumisratkaisujen toteuttamiseksi. Omakylä- projektin kaltainen yhteisöllisen asumisen suunnittelu on sisällytetty yhdeksi osaksi toimenpideohjelmaa. Toimenpideohjelmassa tullaan huomioimaan erilaisia ikääntyneiden asumisen vaihtoehtoja.

Vanhus- ja vammaispalvelut on yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa aloittanut Tikkurilan vanhustenkeskuksen suunnittelun. Omakylä- projektin kaltaisten yhteisöllisen asumisen ratkaisujen mahdollisuutta sijoittaa Tikkurilan vanhustenkeskuksen yhteyteen Simonkylään selvitetään. Alueen kaavamuutos käynnistyy maankäytössä keväällä 2020. Kaavahankkeessa suunnitellaan asuntokannaltaan monipuolinen ja uudenlainen monisukupolvinen yhteisö- ja palvelukortteli, mikä tukee myös ikäihmisten kotona asumista, vähentää yksinäisyyden ja turvattomuuden tunnetta sekä lisää asumisviihtyvyyttä. Omakylä-projektin kaltainen yhteisöllisen asumisen ratkaisu olisi mahdollista toteuttaa vaiheittain, ensimmäisessä vaiheessa rakennetaan Tikkurilan vanhustenkeskus yhteistyössä VAV:n kanssa. Toisessa vaiheessa rakennetaan normaalia asuntokantaa, johon varataan senioriasumiseen asuntoja. Tikkurilan vanhustenkeskuksen hankesuunnitelmaa laadittaessa huomioidaan asumisen muuntojoustavuus, mikä tukee sitä, että jo suunnitteluvaiheesta lähtien asumiseen sisältyy erilaisten palveluiden mahdollistaminen ja yhteisöllinen elementti.

Hankesuunnittelussa hyödynnetään WHO:n laatimaa opasta Global Age- friendly Cities: A Guide, mikä sisältää kahdeksan eri teema-alueita, joiden kautta voidaan määritellä ja arvioida ikäystävällisiä tekijöitä asuinalueiden kehittämisestä kaupunkiympäristössä. (Jere Rajaniemi, Erja Rappe. Ikäystävällisyyden edistäminen asuinalueilla ja taajamissa. Ympäristöministeriön julkaisuja 2020:2.)

Vanhus- ja vammaispalvelut, kaupunkikulttuuri ja kaupunkisuunnittelu pitävät aloitetta tärkeänä ja ovat ottaneet yhteisöllisen asumisen ratkaisujen suunnittelun osaksi Tikkurilan vanhustenkeskuksen suunnittelua.

Vanhusneuvosto on antanut asiasta lausunnon ja pitää projektia erinomaisena.

Kaupunginhallitus 18.5.2020 § 12

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) Pirjo Ala-Kapee-Hakuliselle ja Tarja Eklundille sekä 51 aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 15.6.2020 § 9

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Lisäksi merkittiin, että Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon valtuuston jäsen Minna Kuusela, Keskustan valtuustoryhmä, Kristillisdemokraattien valtuustoryhmä ja Vasemmistoliiton valtuustoryhmä yhtyivät:

”Omakylä projekti toteutetaan omana pilottihankkeena. Sille perustetaan oma suunnitteluryhmä ja etsitään sopiva paikka ja kilpailutuksella toteuttaja. Samanaikaisesti voidaan toteuttaa laajemman ikäihmisten asuinkokonaisuuden ja hyvinvointipalvelujen suunnittelu Tikkurilan vanhustenkeskuksen ja VAV:n senioriasuntojen osalta. Hankkeet eivät kuitenkaan ole sidottuja toistensa kilpailutukseen eivätkä rakennusaikatauluihin.”

Liite:

- allekirjoitettu Pirjo Ala-Kapee-Hakulisen ja Tarja Eklundin sekä 51 muun valtuutetun aloite muistisairaiden elämänlaadun parantaminen ja Omakylä projektin perustaminen Vantaalle

Muutoksenhakuohje: 2.1 Valituskielto

Lisätiedot:

vanhus- ja vammaispalvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, p. 050 312 1815, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi, kehittämisspäällikkö Ritva Nyberg, p. 040 062 9536, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi, asumisasioiden päällikkö Tomi Henriksson, p. 050 318 0992, etunimi.sukunimi(at)vantaa.fi